

багато повноважень виконавчих органів місцевого самоврядування і місцевих державних адміністрацій збігається, що призводить до виникнення конфліктів між ними через різне розуміння меж здійснення функцій та повноважень.

Такі проблеми постають у відносинах між районними державними адміністраціями й органами місцевого самоврядування сіл, селищ і міст (районного підпорядкування), районними радами; між обласними державними адміністраціями й органами місцевого самоврядування міст (обласного підпорядкування) і обласними радами [3, с. 48]. Підвищення ефективності діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування не може бути досягнуто без створення якісної правової основи їх функціонування. Саме на законодавчому рівні має бути закріплено механізм взаємовідносин між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, процедури передачі й реалізації делегованих повноважень. Розмежування повноважень на місцевому рівні слід здійснювати у спосіб визначення переліку сфер суспільного життя, які доцільно віднести до компетенції місцевого самоврядування, залишивши вирішення інших питань за місцевими держадміністраціями. Крім виключних повноважень кожної зі сторін, слід обов'язково виокремити й сфери спільної дії. До того ж слід виходити з принципу субсидиарності й намагатися передати у відання місцевого самоврядування максимально можливе коло справ підкріпивши його необхідною фінансовою основою.

Таким чином, аналіз теоретичних засад взаємодії органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування показав, що на сьогодні необхідно чітко розмежувати статус цих органів на законодавчому рівні, адже дублювання функцій і повноважень призводить до неефективної діяльності обох суб'єктів управління. Пріоритетним напрямком має стати максимальне закріплення повноважень щодо розгляду питань місцевого значення за органами місцевого самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. (зі змінами, внесеними Законом України № 5498-17 від 05.01.2013 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.
2. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. (зі змінами та доповненнями внесеними Законом України №5067-17 від 01.01.2013 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – №20-21. – Ст. 190.
3. Шаповал В. Сутнісні характеристики місцевого самоврядування // Право України. - 2002. - № 3. - С. 48 – 56.

УКРАЇНА – ЄС: ПРАВОВІ РЕФОРМИ

Телешун Ярослав Сергійович, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ *Заяць Н.В.*

5 березня 2007 року почався складний процес переговорів між представниками України і Європейського Союзу щодо підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Протягом цих п'яти років був проведений великий пласт роботи, що засвідчив бажання України увійти до Європейської спільноти на рівні з іншими державами. Свідченням тому є цілий пакет законодавчих актів, Указів Президента України, заяв Прем'єр-міністра, профільних міністрів і Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо реалізації європейських стандартів в Україні спрямованих на формування єдиного політико – правового і економічного простору. Зокрема питання стандартів піднімалося на XVI саміті у Брюсселі 25 лютого 2013 року, де було ухвалено спільну заяву, що зобов'язує Україну вирішити низку питань для якнайскоршого підписання Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі. І саме від ефективності виконання і реалізації Україною встановлених вимог залежить подальший розвиток відносин України та ЄС.

Європейський союз визначив такі вимоги до України, виконання яких передбачає підписання Угоди про асоціацію з ЄС.

Так, від України у ЄС очікують:

1. Виконання рекомендацій, визначених в остаточному звіті спостережної місії ОБСЄ/БДПІЛ щодо парламентських виборів в Україні;

2. Подолання зафіксованих недоліків у проведенні парламентських виборів в Україні 28 жовтня 2012 року;
3. Схвалення Виборчого кодексу України;
4. Забезпечення збалансованого доступу учасників виборів до засобів масової інформації;
5. Проведення повторних виборів в одномандатних виборчих округах, в яких не визначено переможця;
6. Вирішення питання політично вмотивованих вироків без зволікань;
7. Швидке виконання рішень Європейського суду з прав людини;
8. Виконання рекомендацій Ради Європи стосовно умов утримання та медичної допомоги особам, що перебувають під вартою;
9. Забезпечення належного впровадження нового Кримінального процесуального кодексу, нового законодавства з питань адвокатури та створення Національного превентивного механізму проти торгтур;
10. Перегляд у тісних консультаціях з Радою Європи/Венеціанською Комісією закону про прокуратуру;
11. Перегляд у тісних консультаціях з Радою Європи/Венеціанською Комісією Кримінального Кодексу України;
12. Перегляд у тісних консультаціях з Радою Європи/Венеціанською Комісією закону про «Вищу раду юстиції»;
13. Перегляд у тісних консультаціях з Радою Європи/Венеціанською Комісією закону про судоустрій та статус суддів;
14. Вжиття кроків у реформуванні міліції;
15. Реалізація конституційної реформи у відповідності до міжнародних стандартів;
16. Здійснення реформ, необхідних для підготовки до започаткування поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі;
17. Забезпечення ефективної боротьби з корупцією;
18. Здійснення реформи системи управління державними фінансами, включаючи розширення повноважень Рахункової палати;
19. Вжиття рішучих дій для покращення ділового та інвестиційного клімату.

Але перш ніж ініціювати проведення реформ в Україні, відповідно до зазначених вимог, важливо зрозуміти особливості політико-правових змін в країнах-членах ЄС, викликаних досить складним періодом, що в першу чергу пов'язано зі світовою фінансово-економічною кризою, по-друге дисбалансу між «старими» країнами-членами розвинутої півночі ЄС і так званими «новими» країнами-членами.

Так, на думку вітчизняних дослідників С.Телешуна, І.Рейтеровича, Ю.Сауха: «особливої актуальності для України, передусім в контексті підготовки до підписання договору про Асоціацію, виходячи з аналізу системних політико-правових реформ в Європейському Союзі, набуває необхідність реалізації наступних реформістських кроків:

1. Скорочення бюджетного дефіциту та структурних боргів;
2. Стимулювання конкуренції на всіх рівнях публічної влади;
3. Задоволення зростаючих потреб громадян відносно виплати та фінансування програм соціального характеру, які реалізуються публічними адміністраціями;
4. Управління конфліктами з приводу перерозподілу усіх видів ресурсів шляхом виключення окремих соціальних та корпоративних груп впливу;
5. Підвищення професійного рівня спеціалістів у сфері управління публічними ресурсами;
6. Застосування демократичного імперативу відносно необхідності системної оцінки та прогнозування наслідків прийнятих владою законів та регламентуючих актів;
7. Створення адекватного реаліям та викликам соціального ліфта, здатного акумулювати усі види ресурсів, реформувати систему управління та втримувати її від політичної деградації;
8. Політична інтеграція політичної меншості в процес прийняття політико-адміністративних рішень та пов'язане з цим консенсусне управління конфліктами, що виникають внаслідок протистояння більшості».

Отже, можна зробити висновок, що важливим етапом в процесі розбудови України, як соціально-правової, європейської держави є: по-перше, виконання вимог поставлених перед Україною ЄС, по-друге аналіз

причин і наслідків політико-правових реформ в ЄС і їх можливий вплив на правову систему України. Це необхідно для того, щоб уникнути подібних проблем в майбутньому й стати конкурентними членом Європейської спільноти.

ІДЕЯ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У ПРАВОВІЙ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Бирко Вікторія Олексіївна, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Пустовіт Ж.М.*

Ідеал верховенства права став нині чи не найпопулярнішим у всьому світі. До нього постійно звертаються політичні діячі не лише Заходу, для якого верховенство права традиційно є однією з найвищих демократичних цінностей, а й Сходу, Півдня і Півночі. Він давно став найважливішою складовою міжнародно-правових актів, особливо присвячених правам і свободам людини та громадянина. Все частіше верховенство права як принцип фіксується у національних конституціях і законах, ним активно оперують міжнародні та національні суди.

Не залишилася осторонь цієї безпрецедентної підтримки верховенства права й Україна. На його адресу лунають панегірики із вуст державних і політичних діячів України, без нього не обходиться жодна програма численних політичних партій, термін «верховенство права» широко використовується в законодавчій практиці, в рішеннях Конституційного Суду України.

Поняття «верховенство права» увійшло в обіг національної юриспруденції із прийняттям Конституції України 1996 року. Отже, це явище є відносно новим для України, хоча і має давню історію.

Принцип верховенства права все активніше проникає до правової системи України, однак на цьому шляху він стикається із різноманітними труднощами як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. По-перше, в національному праворозумінні продовжує домінувати позитивістський підхід. По-друге, в українській юридичній практиці та юридичній науці відсутнє його єдине (спільне) розуміння. Причому діапазон думок тут надзвичайно широкий - від ототожнення принципу верховенства права з традиційним для колишнього радянського правознавства принципом верховенства закону (англійське словосполучення *rule of law*, як відомо, іноді не зовсім коректно перекладають як «верховенство закону») до розуміння принципу верховенства права як виключно верховенства справедливості й розуму.

Відповідно до частини першої статті 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Верховенство права - це панування права в суспільстві. Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема в закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості свободи, рівності тощо. Одним із проявів верховенства права є те, що право не обмежується лише законодавством як однією з його форм, а включає й інші соціальні регулятори, зокрема норми моралі, традиції, звичаї, які легітимовані суспільством і зумовлені історично досягнутим культурним рівнем суспільства. Всі ці елементи права об'єднуються якістю, що відповідає ідеології справедливості ідеї права, яка значною мірою дістала відображення в Конституції України.

Таке розуміння права не дає підстав для його ототожнення із законом, який іноді може бути й несправедливим, у тому числі обмежувати свободу та рівність особи. Справедливість - одна з основних засад права, є вирішальною у визначенні його як регулятора суспільних відносин, одним із загальнолюдських вимірів права. Зазвичай справедливість розглядають як властивість права, виражену, зокрема, в рівному юридичному масштабі поведінки й у пропорційності юридичної відповідальності виненому правопорушенню.

У сфері реалізації права справедливість проявляється, зокрема, у рівності всіх перед законом, відповідності злочину і покарання, шлях законодавця і засобах, що обираються для їх досягнення.